

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម

កូនសៀវភៅ ស្តីពី

**បច្ចេកទេសដាំដំណាំគ្រូចពោធិ៍សាត់ដែលធន់ទៅ
នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ**

Climate Resilient Orange Growing Technique

រៀបចំដោយ កម្មវិធីផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេសកសិកម្មថ្មីដែលធន់ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (ASPIRE)
ឧបត្ថម្ភដោយ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងមូលនិធិអន្តរជាតិសម្រាប់អភិវឌ្ឍកសិកម្ម (IFAD)

រាជធានីភ្នំពេញ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៨

អារម្ភកថា

ការផ្សព្វផ្សាយកសិកម្មដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការផ្ទេរនូវចំណេះដឹងបច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍ថ្មីៗ ដែលធន់ នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ការផ្សព្វផ្សាយនេះរួមចំណែកក្នុងការដោះស្រាយ គ្រោះធម្មជាតិ និងបញ្ហានានា ដល់កសិករ និងសហគមន៍កសិកម្ម សំដៅជំរុញការបង្កើនផលិតភាព គុណភាព សុវត្ថិភាពផលិតផលកសិកម្ម និងបង្កើនប្រាក់ចំណូលគ្រួសារ។

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទបានដាក់ចេញនូវគោលនយោបាយផ្សព្វផ្សាយកសិកម្មកម្ពុជាឆ្នាំ២០១៥ បានបង្ហាញថា កម្មវិធីផ្សព្វផ្សាយត្រូវបញ្ជ្រាបបញ្ជាដែលពាក់ព័ន្ធនៅនឹងធនធានធម្មជាតិ និងបរិស្ថាន ក៏ដូចជាបញ្ហាសុខភាព ទៅក្នុងឯកសារសម្ភារនិងសារផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម តាមរយៈការចែករំលែកចំណេះដឹងអំពី ការអនុវត្តល្អលើការគ្រប់គ្រងទីជម្រាល ការគ្រប់គ្រង និងនិងការអភិរក្សដី និងទឹក និងក្សេត្រ-រុក្ខកម្ម បង្កើនផលិតភាព ពិពិធការបន្ថែមកម្ម និងពាណិជ្ជបន្ថែមកម្មកសិកម្ម ដោយបង្កើនការផ្តល់សេវាផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេសកសិកម្ម ដល់កសិករ ការស្រាវជ្រាវបច្ចេកទេសកសិកម្ម សំដៅបង្កើនទិន្នផលដំណាំ សុវត្ថិភាពចំណីអាហារ ក្នុងបរិបទតម្រូវការទីផ្សារ និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

កម្មវិធីផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេសកសិកម្មថ្មីដែលធន់ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (ASPIRE) បានរៀបចំ “ឯកសារបច្ចេកទេស ស្តីពីបច្ចេកទេសដាំដំណាំក្រូចពោធិ៍សាត់ ដែលធន់ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ “ នេះឡើង ដោយបានពិភាក្សាជាមួយអ្នកបច្ចេកទេស អ្នកឯកទេស និងអង្គការជំនាញ បច្ចេកទេសនានា នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ។

អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទសូមដាក់ចេញនូវឯកសារបច្ចេកទេស ស្តីពី វិធីសាស្ត្រដាំដំណាំក្រូចពោធិ៍សាត់ ដែលធន់ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុដែលជាឯកសារគ្រឹះសម្រាប់មន្ត្រីកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទខេត្ត រាជធានីក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល ភ្នាក់ងារប្រតិបត្តិនៅមូលដ្ឋាន និងអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់យកទៅអនុវត្តក្នុងការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យា និងវិធីសាស្ត្រ កាត់បន្ថយហានិភ័យ នៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុដល់កសិករនិងអ្នកផលិតទទួលបាន គុណភាពខ្ពស់ និងបង្កើនប្រាក់ចំណូល។

ថ្ងៃ **ពុធ** ៧ ខែ **សីហា** ឆ្នាំ **សំរឹទ្ធស័ក** ព.ស.២៥៦២
រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី **៣០**.....ខែ **វិច្ឆិកា** ឆ្នាំ២០១៨

អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម

មាតិកា

សេចក្តីផ្តើម	1
១. អត្ថប្រយោជន៍នៃដំណាំក្រូចពោធិ៍សាត់	1
២. ការជ្រើសរើសដី	1
៣. ការរៀបចំពូជ	2
៤. ការថែទាំ	7
៥. ការគ្រប់គ្រងជីជាតិដី	8
៦. ការគ្រប់គ្រងទឹក	9
៧. ជម្ងឺ និងសត្វល្អិតចង្រៃបំផ្លាញដំណាំក្រូច	11
៨. បច្ចេកទេសប្រមូលផល និង ក្រោយពេលប្រមូលផល	11
៩. ប្រតិទិនដាំដុះ និងទីផ្សារ	13
១០. ផែនការអាជីវកម្មអាស្រ័យលើធនធានដែលមានស្រាប់	13
១១. ការវិភាគសេដ្ឋកិច្ច	15
ឯកសារយោង	17

សេចក្តីផ្តើម

ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុធ្វើឲ្យមានផលប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមានដល់ផលិតកម្មកសិកម្ម ជាពិសេសការធ្វើ កសិកម្មដែលពឹងផ្អែកទៅលើធម្មជាតិ។ ការផ្លាស់ប្តូរពេលវេលាដាំដុះដោយសារការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ធ្វើឲ្យមាន ផលប៉ះពាល់យ៉ាងខ្លាំងដល់ផលិតកម្មដំណាំក្រូចពោធិ៍សាត់។ ការកើនឡើងនូវសត្វល្អិតបំផ្លាញ ជម្ងឺ ការប្រែប្រួល របបទឹកភ្លៀង ភ្លៀងធ្លាក់មិនទៀងទាត់ រាំងស្ងួត ទឹកជំនន់ ធ្វើឲ្យទិន្នផលដំណាំក្រូចពោធិ៍សាត់មានការធ្លាក់ចុះដែល អាចធ្វើឲ្យប្រាក់ចំណូលរបស់កសិករមានការថយចុះផងដែរ។ ការយល់ដឹងពីវិធានការ និងបច្ចេកទេសកសិកម្មដែលធន់ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ អាចជួយកាត់បន្ថយនូវហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយ និងការខាតបង់ផ្សេងៗ និងបង្កើនប្រាក់ចំណូលរបស់កសិករ។ សកម្មភាពសំខាន់ៗមួយចំនួនដែលគួរអនុវត្តដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យ និងផលប៉ះពាល់ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុក្នុងផលិតកម្មដំណាំក្រូចពោធិ៍សាត់មានដូចជា៖ ការជ្រើសរើស និងផលិតពូជ ការរៀបចំដីនិងការ ដាំដុះ ការថែទាំ ការគ្រប់គ្រងសត្វល្អិតចង្រៃនិងជម្ងឺ ការគ្រប់គ្រងជីជាតិដី ការគ្រប់គ្រងទឹក និងការគ្រប់គ្រងជីជាតិដី។

១. អត្ថប្រយោជន៍នៃដំណាំក្រូចពោធិ៍សាត់

ផ្លែក្រូចពោធិ៍សាត់ មានសារៈសំខាន់ចំពោះសិរីរុងរឿងមនុស្ស សត្វ ព្រោះគេអាចយកវាទៅប្រើប្រាស់ ជាផ្លែឈើស្រស់ ហើយ៩០% នៃផលិតផលរបស់ក្រូចគេបានកែច្នៃធ្វើជាទឹកផ្លែឈើ។ នៅក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្ម គេយកផ្លែក្រូចធ្វើជាដំណាប់ក្រៀម ជាផ្លែឈើកំប៉ុង ទឹកផ្លែឈើ និងចំណីអាហារផ្សេងៗទៀតសម្រាប់បរិភោគក្នុងប្រទេស និងនាំចេញ។ សម្បកក្រូចគេអាចយកទៅចម្រាញ់យកប្រេង និងទឹកអប់។ ផ្ការបស់វាគេយកទៅចំហុយយកញើសសម្រាប់បិទស្រា ឬគេអប់ផ្កាធ្វើជាប្រេង ឬ ក្រមួន និងគ្រឿងក្រអូបផ្សេងៗទៀត។

២. ការជ្រើសរើសដី

ដីដែលសមស្របសម្រាប់ដំណាំនេះ គឺ ដីដែលមានជីជាតិច្រើន ស្រទាប់ទី១ជ្រៅ ដីមិនដក់ទឹក ឬជាំទឹក គឺដីទួល ឬ ដីដែលស្ថិតនៅតាមតំបន់ខ្ពង់រាប មិនលិចទឹក និងដីដែលមាន pH ប្រហែល ៦,៥។

៣. ការរៀបចំពូជ

៣.១. ការរៀបចំថ្នាល

- ជ្រើសយកផ្លែត្រូចទំលុ ពុះយកគ្រាប់លាងទឹងឲ្យស្អាត និងយកទៅបណ្តុះលើថ្នាលដែលបានរៀបចំ
- រៀបចំថ្នាលបណ្តុះ ១ ម៉ែត្រ ឬ ២ម៉ែត្រ បួនជ្រុង
- ដាក់ជេះអង្កាមក្នុងថ្នាល ចាក់ទឹកបង្គាប់ជេះឲ្យជោត
- យកគ្រាប់ត្រូចដែលបានលាងស្អាតពង្រាយក្នុងថ្នាលបណ្តុះ
- សង្កត់គ្រាប់ត្រូចឲ្យលិចជេះអង្កាម
- ២៥ថ្ងៃក្រោយ យើងអាចដកយកកូនត្រូចទៅ ស្ទង់ក្នុងថ្នាលមួយទៀតទំហំ ១ម៉ែត្រ បណ្តោយតាមលទ្ធភាព(ក្នុងថ្នាលដាក់ដីកំប៉ុស្តប្របស់ដី ស្រទាប់លើ កម្ពស់ ១តឹក)
- យកកូនត្រូចទៅស្ទង់ ពេលកូនត្រូចកម្ពស់ ៤តឹក អាចយកកូនត្រូចទៅជាមួយមែកបាន។

កូនត្រូចត្រៀមយកទៅជាមួយមែក

៣.២. ការជ្រើសរើសកូនត្រូចសម្រាប់ដាំ

- ដើមថ្លោស មានសុខភាពល្អ រឹងមាំ
- គ្មានជម្ងឺ និងសត្វល្អិតបំផ្លាញ។

៣.៣. ឧបករណ៍តមែក

- កម្ទេចកម្ទីស្រក់ដូង កូនកាំបិត ទឹកអូសរ៉ែល ទឹកស្អាត បង់រ៉ូ ខ្សែចង។

កម្ទេចស្រក់ដូង

ទឹកស្អាត

កូនកាំបិត

ខ្សែចង

បង់រ៉ូ